Laenud ja käendus

Maaelu Edendamise Sihtasutus
Meelis Annus
Juhataja

Ettevõtjate arenguvõimalused

8.10.26 | Rakvere

Tänase esitluse sisu

1. Ülevaade Maaelu Edendamise Sihtasutuse tegevustest
2. Kas laen pangast või MES-ist?
3. Kuidas kombineerida toetust ja MES-i laenu
4. Vaba arutelu

Maaelu Edendamise Sihtasutus

EESMÄRK:
Toetada ja elavdada Eesti maapiirkondade majanduskeskkonda, parandades kapitalile ligipääsu.

MES ei konkureeri pankadega,
vaid täiendab pakutavaid finantseerimise võimalusi.

TEGEVUSED:

- Käendamine
- Sihtfondide haldamine
- Laenamine
- Maaelu maine kujundamine

NB! Sihtasutus on isemajandav ja riigieelarvest põhitegevuse kulude katteks vahendeid ei saa.

Bilansimaht (KOHUSTISED JA OMAKAPITAL)
266,9 mln eurot

Bilansivälised kohustised (käendused)
72,2 mln eurot

MES-i abil on ettevõtjad üle 33 aasta jooksul saanud enam kui **1,7 miljardi euro** ulatuses laene.

mes

Käenduse- ja laenutegevus seisuga 31.12.2025

Käendusportfell mln €

Laenuportfell mln €

MES-i pakutavad käenduse- ja laenu meetmed

mes

Neli küsimust enne investeerimisotsust

Hea investeerimisotsus ei alga laenutaotlusest

01

Kas mul on tegelikult vaja põhivarasse investeerida või on mul hoopis rahavoo probleem?

Erista investeerimisvajadus ajutisest rahavoo probleemist.

02

Mida see investeering mulle päriselt tagasi annab?

Hinda mõju ettevõtte tulemustele ja rahavoole.

03

Mis juhtub siis, kui minu plaan käivitub aeglasemalt kui praegu loodan?

Arvesta väiksema müügi, viivituste ja kasvavate kuludega.

04

Kas olen võrrelnud erinevaid rahastamisvõimalusi, mitte ainult intressimäärasid?

Võrdle kogukulu, omafinantseeringut ja tingimuste paindlikkust.

Investeeringust saadav tulu peab ületama kapitali kaasamisega kaasnevad kulud.

Tagatised

Tagatised seatakse laenuandja riski maandamiseks. Kui äriplaan ebaõnnestub, siis on laenuandjal õigus kustutada võlgnevust tagatisvara müügist saadavate vahendite arvelt.

Hüpoteek

Kinnisvara (nt hoone, maa) seatakse laenu tagatiseks.

Kommertspant

Ettevõtte vara (nt laovarud, seadmed) seatakse panti.

Registerpant

Vara seatakse panti riiklikusse registrisse kandmisega.

Garantii

Kolmas isik (nt emaettevõte) tagab laenu tagasimakse.

MES-i käendus

MES-i käendus võimaldab saada laenu ka siis, kui tagatisi napib.

Eraisiku käendus

Füüsiline isik võtab endale kohustuse laenu tagasi maksta.

Käendustingimused

- Käenduse saamiseks pöördub pank MESi poole.
- Koostöölepped on enamike Eestis tegutsevate krediidi- ja finantseerimisasutustega.
- Käendame kuni 80% tasumata põhikohustusest, aga mitte rohkem kui 2,5 mln eurot ettevõtte kohta.
- Tasu määramisel on aluseks laenuvõtja krediidireiting või skooring.
- Käendustasu jääb sõltuvalt taotleja krediidireitingust vahemikku 2–4% aastas.

mes

ÜPP sihtfondi laenud

ÜPP laenu eelised võrreldes pangalaenuga:

- pikem maksegraafik tagab väiksemad aastased tagasimaksed;
- pikem maksepuhkus aitab käivitada väiksema rahavooga äriplaanid;
- nõutav tagatis on pankade poolt küsitavast määrast väiksem.

mes

Praktiline näide

Kahel ettevõttel on sama suur võlakoormus, kuid erinev laenude tähtaegade jaotus.

Lihtsustatud näide, summad eurodes.

Näitaja	Ettevõte A	Ettevõte B
Kogu võlg	500 000	500 000
Lühiajaline võlg	100 000	350 000
Pikaajaline võlg	400 000	150 000
Äritegevuse aastane rahavoog	150 000	150 000

Võla jaotus tähtaegade järgi

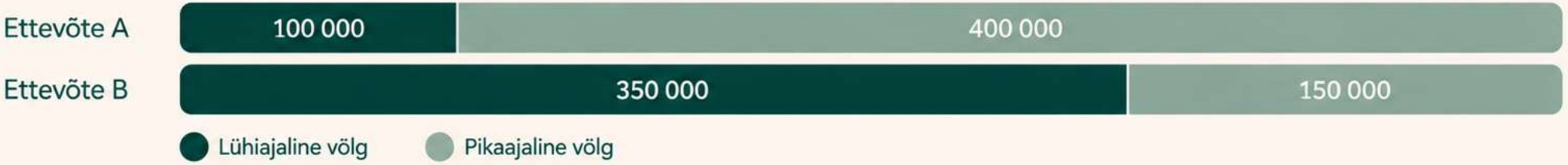

Arutelukküsimus: millised riskid tekivad ettevõttel B, kui lühiajal saabuvad laenumaksed ületavad tema rahavoo ja olemasolevad rahalised vahendid?

Järeldus: sama suur võlakoormus võib tähendada väga erinevat likviidsus- ja refinantseerimisriski.

mes

Skeem investeeringu rahastamiseks koos pangaga

Variant 1 (MES-i investeerimislaen + pangalaen MES-i käendusega)

Algandmed:

Investeering
1 000 000 eurot
(KM-ta)

Omafinantseering
0 eurot

Toetust
0 eurot

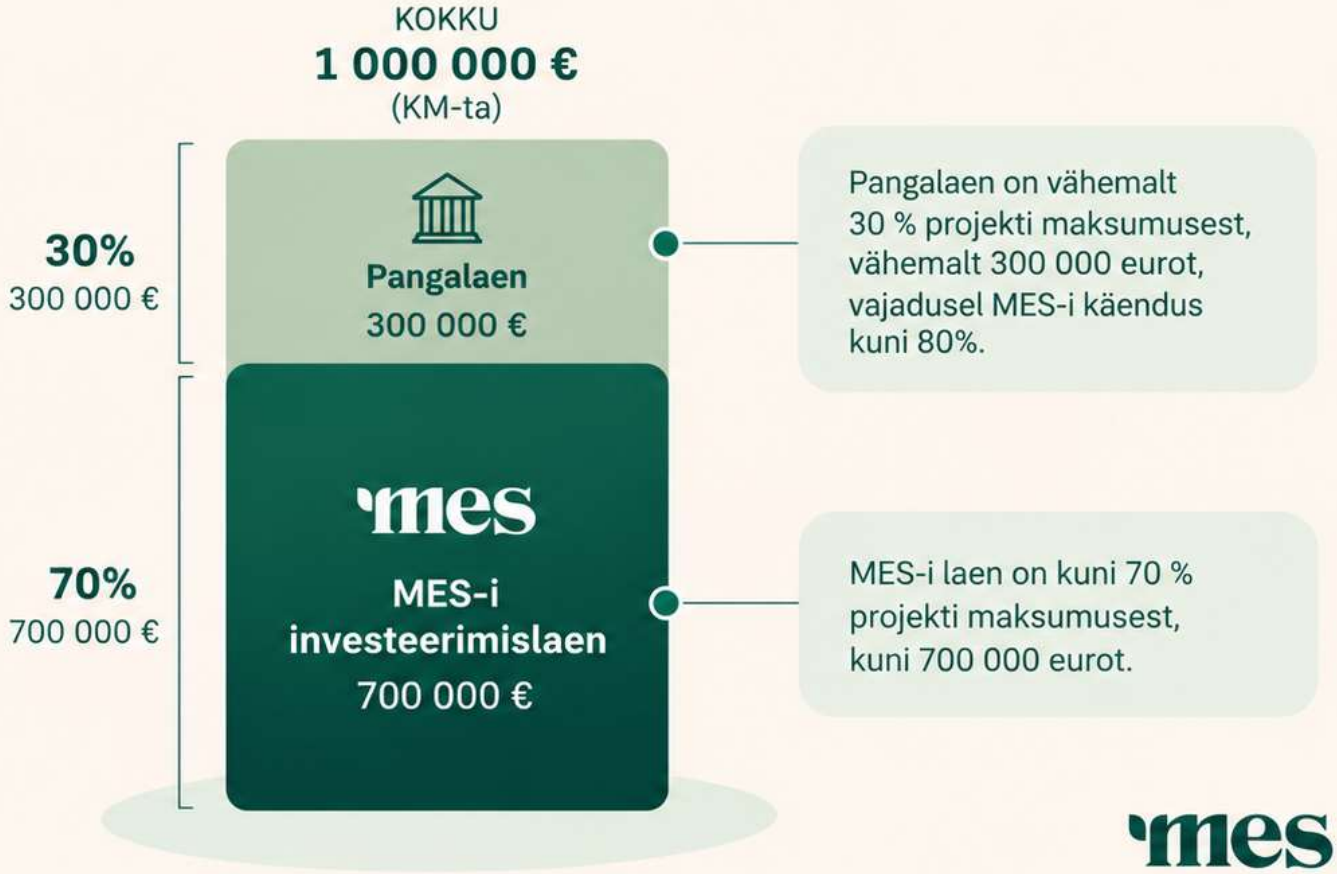

mes

Skeem investeeringu rahastamiseks koos pangaga

Variant 2 (MES-i investeerimislaen + pangalaen MES-i käendusega)

Algandmed:

Investeering
1 000 000 eurot
(KM-ta)

Omafinantseering
0 eurot

Toetus
40% ehk 400 000 eurot
- laekub peale investeeringu teostamist

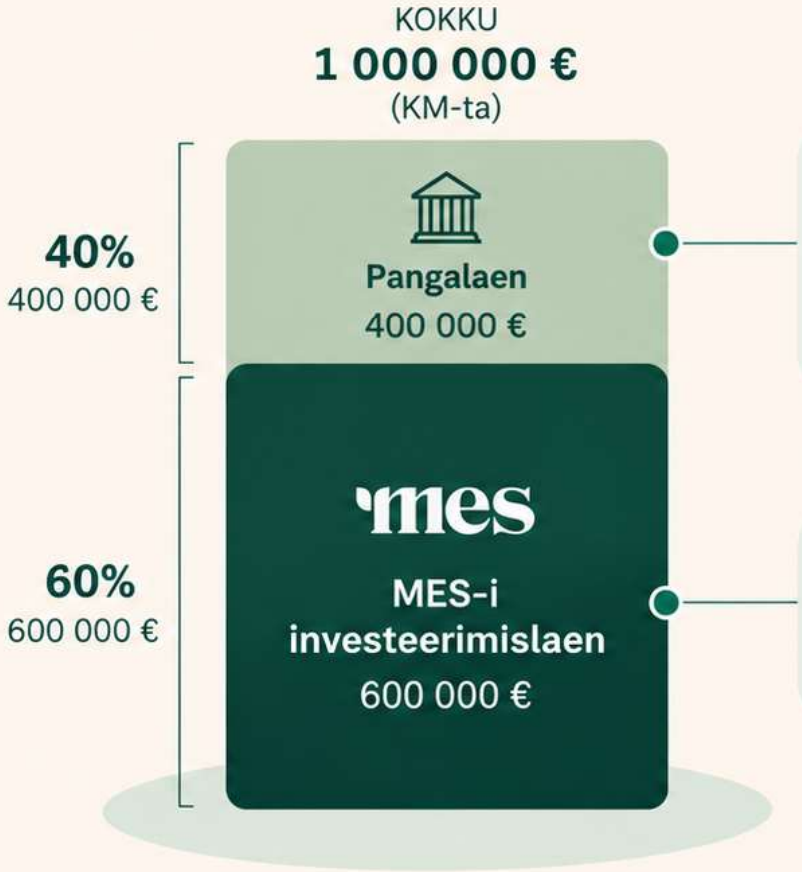

Pangalaen on vähemalt 40 % projekti maksumusest, vähemalt 400 000 eurot, vajadusel MES-i käendus kuni 80%.

MES-i laen on kuni 60 % projekti maksumusest, kuni 600 000 eurot.

mes

ÜPP finantsinstrumendid

	Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen	**Pikaajaline investeerimislaen**	**Käibekapitalilaen**
Meetme sihttase	20 mln € (EAFRD 12 mln, riik 8 mln)	30 mln € (EAFRD 18 mln, riik 12 mln)	5 mln € (EAFRD 3 mln, riik 2 mln)
Laenu suurus	5 000 – 200 000 €	* 200 000 – 1 000 000 € * 200 000 - 3 000 000 € tootjaorganisatsioon või tema mõju all olev äriühing	5 000 – 200 000 € (kuni 50% viimase 3 a keskmisest kogukäibest)
Laenuperiood	kuni 15 a (maksepuhkus *max* 5 a, järjest kuni 3 a)	1 – 25 a (maksepuhkus *max* 10 a)	kuni 3 a, koos pikendamisega kuni 5 a (pikendus kuni 2 aastat, ühe aasta kaupa)
Kooslaenamine	* Eraldiseisev laen MESist * Või kaaslaen krediidi-/finantseerimisasutusega	Kaaslaen koos krediidi-/finantseerimisasutusega (min 30% panga osa)	Võimalik ka kaaslaen koos krediidi-/finantseerimisasutusega
Tagatis	*Vähemalt 50% põhiosast kui ainus laenaja MES * Vähemalt väikesed kooslaenamisel	* Vähemalt väikesed	Vähemalt 50% põhiosast
Tagatise tüüp	* Põhitagatis hüpoteek, kommertspant, registerpant, garantii *Lisatagatis käendus kuni 50 000 €		
Intress	min 2% + baasmäär	min 2% + baasmäär	min 2% + baasmäär
Intressi vähendamise alused	*min 1% + baasmäär: - noored põllumajandustootjad; - alustav ettevõtja (asutamisest kuni 36 kuud); - tootjaorganisatsioonid. *muud vähendamise alused: - investeering loob keskmisest töötasust kõrgemalt tasustatava töökoha; *või* - investeering tehakse innovaatiliste või energiatõhusate tehnoloogiate kasutamisse; - laenu tagatiseks seatava kinnistu realiseerimise eeldatav tulem katab vähemalt 100% laenusummast; *või* - investeering on seotud ringmajandamisega.	*min 1% + baasmäär: - noored põllumajandustootjad; - tootjaorganisatsioonid. *muud vähendamise alused: - investeering loob keskmisest töötasust kõrgemalt tasustatava töökoha; *või* - investeering tehakse innovaatiliste või energiatõhusate tehnoloogiate kasutamisse; *või* - laenu tagatiseks seatava kinnistu realiseerimise eeldatav tulem katab vähemalt 100% laenusummast; *või* - investeering on seotud ringmajandamisega	*vähendamise alused: - investeering loob keskmisest töötasust kõrgemalt tasustatava töökoha; *või* - investeering tehakse innovaatiliste või energiatõhusate tehnoloogiate kasutamisse; *või* - laenu tagatiseks seatava kinnistu realiseerimise eeldatav tulem katab vähemalt 100% laenusummast; *või* - investeering on seotud ringmajandamisega.

ÜPP finantsinstrumendid

	Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen	**Pikaajaline investeerimislaen**	**Käibekapitalilaen**
Laenu suurus	5 000 – 200 000 €	* 200 000 – 1 000 000 € * 200 000 - 3 000 000 € tootjaorganisatsioon või tema mõju all olev äriühing	5 000 – 200 000 € (kuni 50% viimase 3 a keskmisest kogukäibest)
Sihtgrupp	mikro- ja väikeettevõtjad, kes vastavad rahastamislepingule ja ÜPP sekkumisele	VKE ja suurettevõtjad, kes vastavad rahastamislepingule ja ÜPP sekkumisele	mikro- ja väikeettevõtjad, kes vastavad rahastamislepingule ja ÜPP sekkumisele
	2.3. Majanduslikult jätkusuutlikud ettevõtjad, kelle põhitegevusala on toidu tootmine (v.a kala-, vähilaadsete- ja limustetöötlemine/-säilitamine; juba tegutsev töötleja; NB! VKEde piirang puudub). 2.6. Põllumajandustootjad (sh noored ja alustavad tootjad) ning neid ühendavad tulundusühistud (NB! VKEde piirang puudub). 3.1.2. Tunnustatud tootjaorganisatsioonid ja nende liidud, põllumajanduses tegutsevad tulundusühistud või nende valitseva mõju all olevad ettevõtjad (NB! VKE piirang puudub). 8.1. Maapiirkonna ettevõtjad, kelle püsiv tegevuskoht on maapiirkonnas väljaspool Tallinnaga piirnevaid valdu (Harku, Saue, Saku, Kiili, Rae, Jõelähtme, Viimsi; NB! VKE piirang).		
Sihtotstarve	Vastavalt ÜPP sekkumistele: 2.3 Toetatakse investeeringuid, mis suurendavad konkurentsivõimet: masinad/seadmed, ehitiste ehitus/rekonstrueerimine, tootearendus, protsesside ja tehnoloogiate arendamine, digitaliseerimine ja automatiseerimine; fookus lisandväärtusel; 2.6 Investeeringud masinatesse/seadmetesse, ehitiste ehitusse ja rekonstrueerimisse, uute toodete/kõrvaltoodete arendamisse, protsesside ja tehnoloogiate arendamisse, digitaliseerimisse ja automatiseerimisse; lisaks abikõlblikud loomad ja aretusmaterjal (embrüod) ning üheaastaste taimede ost, käibekapital sh eraldiseisev käibekapital tingimusel, et see aitab kaasa erieesmärgi saavutamisele. **Noortele põllumajandustootjate korral on toetatavaks tegevuseks ka maa ostmine.** 3.1.2. Investeeringud masinatesse/seadmetesse, ehitiste ehitusse ja rekonstrueerimisse, uute toodete/kõrvaltoodete arendamisse, protsesside ja tehnoloogiate arendamisse, digitaliseerimisse ja automatiseerimisse; lisaks abikõlblikud loomad ja aretusmaterjal (embrüod) ning üheaastaste taimede ost, käibekapital sh eraldiseisev käibekapital tingimusel, et see aitab kaasa erieesmärgi saavutamisele. 8.1. Toetatakse ettevõtja majandustegevuse arendamiseks vajaliku materiaalse ja immateriaalse vara soetamist, sealhulgas teenuse osutamiseks, tootmiseks või tootearenduseks vajalike masinate, seadmete ja inventari ostmist ning ehitiste ehitamist. Projekt peab looma vähemalt 1 täistööajaga töökoha ettevõtja tegevuskohas maapiirkonnas.		

Õun Drinks OÜ

MESi meetmed on meie **ettevõtte arengu** tagamisel olnud **väga olulised**.

MESi **laenukäendus** on meid aidanud olukorras, kus laenu võtmiseks oma tagatisest ei piisanud. Maapiirkonnas on reaalne olukord see, et **uut tootmishoonet ehitades** tuleb selle turuväärtus väiksem kui ehitusmaksumus.

Koroonakriisi alguskuudel, kui kogu meie müük sisuliselt seiskus, oli MESi **COVIDi käibelaen** õigel ajal olemas ja see aitas kriisiperioodi üle elada.

MESi investeeringulaenu toel oleme teinud **tootmishoonele juurdeehituse** ja **uuendanud tootmisliini**.

MESi teenused ja **professionaalne meeskond** on aidanud meil jõuda sellele tasemele, kus me praegu oleme ja seeläbi aidata kaasa ka kogu maaelu edendamisele.

Ainar Sepp, Õun Drinks tegevjuht

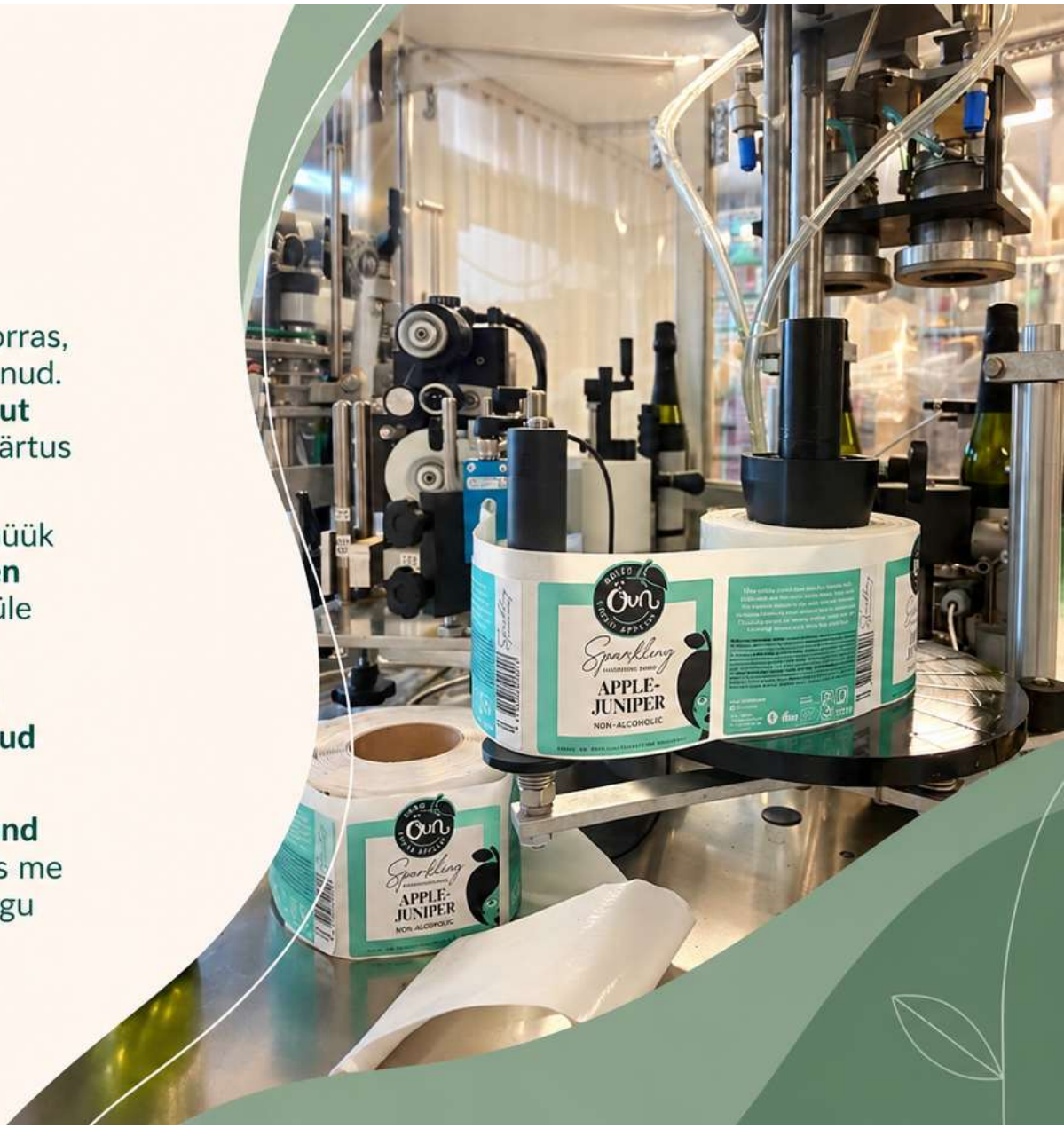

Oru 21, Viljandi

Tel 648 4064

mes@mes.ee

www.mes.ee

Elava elu heaks maal

mes